

Trên th c t có m t kho ng cách khá l n gi a nh ng quy đ nh c a pháp lu t và viê c th c thi b o v môi tr ng. Đ gi i quy t v n đ này, đòi h i ph i có chính sách giáo d c v môi tr ng m t cách có h th ng, và có s khuy n khích và t o đi u ki n qua pháp lu t đ m r ng ph m vi cho các đoàn th dân s h t đ ng trong lĩnh v c môi tr ng.

C s pháp lý

Môi tr ng đã đ c chú ý nhi u ở Vi t Nam t th p niên 1980, cùng lúc v i s đ i m i, c i m và phát tri n kinh t công nghi p, nông nghi p sau năm 1987. Lu t B o v môi tr ng ra đ i vào năm 1993, sau đó, vào năm 2005 đ c b sung thành Lu t B o v môi tr ng 2005. Trong đó, có quy đ nh quan tr ng v vi c c n có báo cáo đánh giá môi tr ng chi n l c, hay ít nh t là báo cáo đánh giá tác đ ng môi tr ng theo nguyên t c phát tri n b n v ng tr c khi xét duy t nh ng k ho ch hay d án công trình phát tri n đ a ph ng.

Bộ o v môi tr ng b ng giáo d c

Vi t b i Ph m Văn Hi p

Th sáu, 17 Tháng 2 2012 09:35 - L n c p nh t cu i Th năm, 23 Tháng 2 2012 15:34

Năm 2008, b lu t v đã đ ng sinh h c ra đ i do s đòi h i kh n c p t nhi u t ch c trong và ngoài n c v s xu ng đ c và nguy c bi n m t tài nguyên r ng, s tuy t ch ng c a các đ ng th c v t quý hi m mà có nhi u loài là đ c chu ng, ch có Vi t Nam. Đây là c s pháp lý quan tr ng cho “b o t n và phát tri n bên v ng đa đ ng sinh h c; yên và nghĩa vu cu a tô ch c, hô gia đ nh, cá nhân trong ba o tôn và phát tri n bên v ng đa đ ng sinh ho c” (trích điều 1).

Ngoài ra, Vi t Nam cũng đã phê chu n các điều lu t qu c t liên quan đ n môi tr ng nh Ramsar (Công c v vùng đ t ng p n c), CITES (Công c v buôn bán qu c t các loài đ ng th c v t nguy c p)...

Tuy nhiên, trên th c t có m t kho ng cách khá l n gi a nh ng quy đ nh c a pháp lu t và vi c th c thi b o v môi tr ng.

Không gian xã h i công dân

H n nay các t ch c phi chính ph th gi i nh Word Wildlife Fund (WWF), Fauna and Flora International (FFI), Birdlife International... đã có các ho t đ ng tích c c và mang l i nhi u thành qu v b o v môi tr ng t i Vi t Nam, bao gồm cả giáo d c thông tin cho công chúng và h p tác v i các c quan chính quy n trong vi c l p chính sách môi tr ng thích ng. G n đây cũng xu t hi n các t ch c phi chính ph trong n c nh Trung tâm Giáo d c thiên nhiên, Th h xanh, các nhóm tr nh Câu l c b Sinh viên và Môi tr ng, Câu l c b Đ p xe vì môi tr ng...

Dù v y, k t qu nh ng đóng góp c a các t ch c phi chính ph trong v n đ b o v môi tr ng Vi t Nam v n còn r t khiêm t n.

H n nay Vi t Nam không có tòa án môi tr ng và s tham gia và vai trò c a công chúng hay các t ch c phi chính ph r t gi i h n. Vì th đã có nh ng đ án và công trình có nh ng vi ph m trong lúc khai tri n hay ho t đ ng nh ng vì không có tòa án môi tr ng và không có t ch c phi chính ph b n đ a nào đ m nh đ đ a vào lu t pháp, mang v n đ ra xem xét l i quy t đ nh.

Bộ o v môi tr ng b ng giáo d c

Vi t b i Ph m Văn Hi p

Th sáu, 17 Tháng 2 2012 09:35 - L n c p nh t cu i Th năm, 23 Tháng 2 2012 15:34

Ngoài ra, ý th c c a ng i dân trong lĩnh v c đa d ng sinh h c còn r t y u, nhi u đ ng th c v t quý hi m đi vào danh sách có nguy c b tuy t ch ng vì môi tr ng s ng c a chúng càng ngày càng b thu h p hay b sẵn b t trong đ ng dây buôn bán đ ng v t hoang dã (voi, h , tê tê, nai, g u...). N n phá r ng l y g , x y ra ngay v n qu c gia có ki m lâm...

Cùng v i vi c m r ng ph m vi cho các đoàn th dân s ho t đ ng trong lĩnh v c môi tr ng, Chính ph c n có và áp d ng chính sách giáo d c v môi tr ng m t cách có h th ng.

Giáo d c t duy môi tr ng và phát tri n b n v ng

M t công dân t t và h u ích trong xã h i pha i ý th c v quy n h n và trách nhi m cu a mình, viê c b o v c nh quan và h môi sinh ph i đ c hi u rõ và th m nhu n t lúc b t đ u ti u h c cho đ n ít nh t t trung h c v t duy phát tri n b n v ng.

K ho ch phát tri n b n v ng c n đ c đ t trên n n t ng nh ng nguyên lý sau:

Th n tr ng. Khi m t hành đ ng hay m t chính sách có th nh h ng tai h i đ n môi tr ng hay xã h i, mà s hi u bi t khoa h c hi n nay ch a đ c th ng nh t v h qu đó thì ph i th n tr ng không theo đ u i th c hi n nó. Ch th c hi n khi đã hoàn toàn bi t đ c m t cách khoa h c là ch c ch n chúng không nh h ng hay gây nguy h i l n cho môi tr ng và xã h i.

Công bình trong m t th h . Không thê ti n hành s phát tri n nếu nó có l i cho m t c ng đ ng nh ng làm h i đ n c s sinh thái, xã h i và kinh t mà c ng đ ng khác đ a vào đê sinh sống.

Công bình gi a các th h . Trong phát tri n không làm h y ho i hao mòn di s n môi sinh, xã h i và kinh t , đê th h t ng lai có th dùng và th c hi n đ c m c s ng an sinh b ng hay t t h n m c an sinh hi n ta i.

Ba giá tr c b n. Đó là con ng i - trái đ t - l i nhu n, nghĩa là m i doanh nghi p ho t đ ng

Bộ o v môi tr ng b ng giáo d c

Vi t b i Ph m Văn Hi p

Th sáu, 17 Tháng 2 2012 09:35 - L n c p nh t cu i Th năm, 23 Tháng 2 2012 15:34

---

không ch vì l i nhu n mà còn vì xã h i và môi tr ng.

Tri n v ng cho t ng lai

Khi t duy phát tri n b n v ng đ c th m nhu n trong t ng công dân và ti m n trong m i ho ch đ nh hay thao tác trong đ i s ng xã h i thì không nh ng chúng ta s t gi i quy t đ c nhi u v n đ môi tr ng đã và đang x y ra mà còn m ra nhi u tri n v ng n nhi u lĩnh v c trong t ng lai.

Th c hi n đ c hai m c tiêu giáo d c t duy phát tri n b n v ng và t o m t không gian xã h i công dân nh đã trình bày s giúp xã h i ki n t o đ c m t n p s ng văn hóa tôn tr ng thiên nhiên, giá tr c a s b o t n b o v môi tr ng vì thiên nhiên cũng là di s n văn hóa. Tinh th n th ng tôn pháp lu t v i c ch mà m i thành ph n trong xã h i hi u bi t, và có c h i tham đ .

T duy nh v y còn đ m lai i nh ng l i ích xã h i khác nh nhi u doanh nghi p s có trách nhi m v i xã h i và môi tr ng s ng. V ph ng di n kinh t , đ ch v môi tr ng, t v n môi tr ng nh áp đ ng chu n ISO14000, th c hành nông nghi p t t (GAP) đáp ng yêu c u ng i tiêu dùng trong n c và trên th gi i.

V ph ng di n chống biến đ i khí h u, Vi t Nam có kh năng h ng nh ng l i ích kinh t và cùng lúc b o v môi tr ng qua s tham gia vào các c ch kinh t m i nh c ch Phát tri n s ch (CDM), gi m khí th i t phá r ng và thoái hóa r ng (REDD), đ c bi t giúp cho các dân t c ít ng i, ng i b n đ a b o t n văn hóa và đ i s ng kinh t c a h . Nh ng bi n pháp và c ch phát tri n trên phù h p v i trào l u, t t ng c a th gi i t k 21.

Đ i u này đòi h i có s thay đ i, đ i m i trong chính sách giáo d c ph thông hi n nay. Cũng ph i có s khuy n khích và t o đ i u ki n qua pháp lu t đ nh ng t ch c phi chính ph , xã h i công dân có th đ c hình thành và ho t đ ng đ dàng. Đó là n n t ng c a n p s ng văn minh trong m t xã h i ti n b .

Theo Nguy n Đ c Hi p - ngu n TBKTSG